

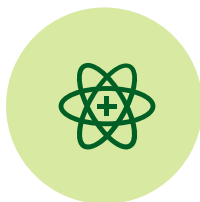

Apteekkariliitto

Apteekkitoiminnan nykyinen arvo
ja tulevaisuuden suunta

28.08.2026

Apteekit keventävät sote-järjestelmän kuormaa ja kerryttävät merkittäviä verotuloja jo nykyisellään – roolin laajentaminen kasvattaisi hyötyjä edelleen

SOTE-JÄRJESTELMÄN HAASTEET

Säästöt, palvelukysynnän kasvu ja resurssien saatavuus luo painetta

Valtion velkaantuminen jatkuu ja paine tasapainottaa taloutta voimistuu

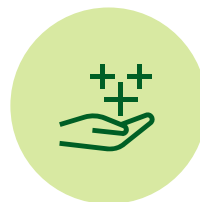
Julkisten Sote-palveluiden kustannussäästöpainetta jatkuu palvelukysynnän kasvaessa

Terveyskeskusverkostoa supistetaan ja hoidon saavutettavuus heikkenee

Henkilöstöpulaa erityisesti lääkäreistä ja hoitajista palvelukysynnän kasvaessa

APTEEKKIEN ARVO

Apteekit tuottavat jo nyt merkittävää yhteiskunnallista arvoa

2,6 MRD €/v

Farmaseuttisen työn arvo:
keventää sote-järjestelmän kuormaa ja vähentää sairauspoissaoloja

420+ M€/v

Suora verokertymä:
apteekkivero sekä apteekkareiden ja työntekijöiden ansiotuloverot

98 %

suomalaisista asioi apteekissa vuosittain, yli 800¹ toimipisteen verkosto tavoittaa koko maan

TULEVAISUUDEN SUUNTA

Tulevilla päätöksillä ratkaistaan, säilyykö arvo ja kasvaako se

APTEEKIT VOISIVAT TUOTTA A JULKISRAHOITTEISIA LÄHITERVEYSPALVELUITA LAAJAN VERKOSTON KAUTTA

Säästö vapautuvasta lääkäri- ja hoitajatyöstä jopa

29 M€/v

- Pienvaivojen hoito ja reseptien uusinta vapauttaisivat lääkäri- ja hoitajatyöstä jopa
- Rokottaminen vapauttaisi hoitajatyöaikaa ja voi tukea rokotuskattavuuden nousua
- Laaja apteekkiverkosto turvaa lähiterveyspalveluita, kun terveyskeskusverkostoa supistetaan

Apteekkien farmaseuttisen työn arvo on 2,6 miljardia euroa vuodessa yhteiskunnalle

TERVEYSHYÖDYT¹

1 210 M€/v

Apteekin neuvonta parantaa lääkehoidon onnistumista: oikea valmiste, oikea käyttö ja parempi sitoutuminen hoitoon. Oireet lievittyvät nopeammin ja pitkäaikaissairaus pysyy hallinnassa.

Syntyy lähes kokonaan itsehoito- ja reseptilääkeneuvonnasta

VÄLTETYT TERVEYSPALVELUT²

950 M€/v

Osa vaivoista ratkeaa apteekissa, ja lääkitysongelmat korjataan ennen kuin ne kärjistyvät. Ilman tätä työtä julkisia palveluita käytettäisiin selvästi enemmän

Syntyy itsehoitoneuvonnasta ja lääkitysvirheiden havaitsemisesta

VÄLTETYT TYÖSTÄPOISSAOLOT³

440 M€/v

Kun apuun pääsee heti ja lääkitys toimii, työkyky palautuu nopeammin eikä sairastuminen pitkity

Syntyy itsehoitoneuvonnasta

Apteekkitoiminta tuottaa nykyisellään ~420 miljoonan euron vuotuisen verokertymän Suomen kansatalouteen

Apteekkitoiminnan¹ verokertymä veroerittäin

Miljoonaa euroa vuodessa, 2024

421 M €

Apteekkitoiminnan verokertymä

Apteekkitoiminnan kokonaisverokertymä muodostuu neljästä erästä:

1. Apteekkitoiminnan tuloverotus

Apteekkari on yksityinen elinkeinonharjoittaja, joka maksaa apteekin tuloksesta veroa henkilökohtaisena tulonaan. Tästä erästä maksettiin veroa ~39% vuonna 2023.

2. Palkkojen ennakonpidätykset

Apteekit maksavat palkkaa farmaseuteille, proviisoreille ja muulle henkilöstölle, josta pidätetään ansiotulovero

3. Henkilökunnan lakisääteiset maksut

Apteekki maksaa työnantajana lakisääteiset eläke- ja sosiaaliturvamaksut koko henkilöstöstään

4. Apteekkivero

Apteekkeille säädetty oma vero, jota kerätään lääkemyynnin myyntikatteen perusteella. Se maksetaan riippumatta siitä, tuottaako apteekki voittoa, eikä sillä ole vastinetta muilla toimialoilla. Kertymän suurin erä

Apteekit voisivat tuottaa kolme lähiterveyspalvelua, jotka nyt sitovat niukkaa julkissektorin kliinistä resurssia

Kriteerit ja laatuvarmistus pysyvät samoina; lääkärin arvio säilyy siellä, missä sitä tarvitaan

Pienvaivojen hoito

Koskisi **rajattua joukkoa yleisiä vaivoja**, esimerkiksi korvatulehduksia, virtsatieinfektiota, kurkkukipua ja silmätulehdusta

Farmaseutti arvioisi selkeäoireisen vaivan ja **aloittaisi hoidon apteekissa ilman lääkärikäyntiä**

Hoito **perustuisi kansallisiin kriteereihin**, ja potilas ohjattaisiin lääkäriin heti, jos oireet eivät täytä niitä

Reseptien uusiminen

Koskisi **pitkäaikaislääkityksiä, joissa uusinta on rutiinia** eikä edellytä uutta arviota

Farmaseutti uusisi vakiintuneen lääkeyhdistelmän reseptin, **kun hoito jatkuu ennallaan**

Lääkärin arvio säilyisi aina, kun **lääkitystä muutetaan tai seurannassa on poikkeamia**

Rokottaminen

Koskisi **kansallisen ohjelman rokotteita**, kuten influenssa- ja tehosterokotuksia

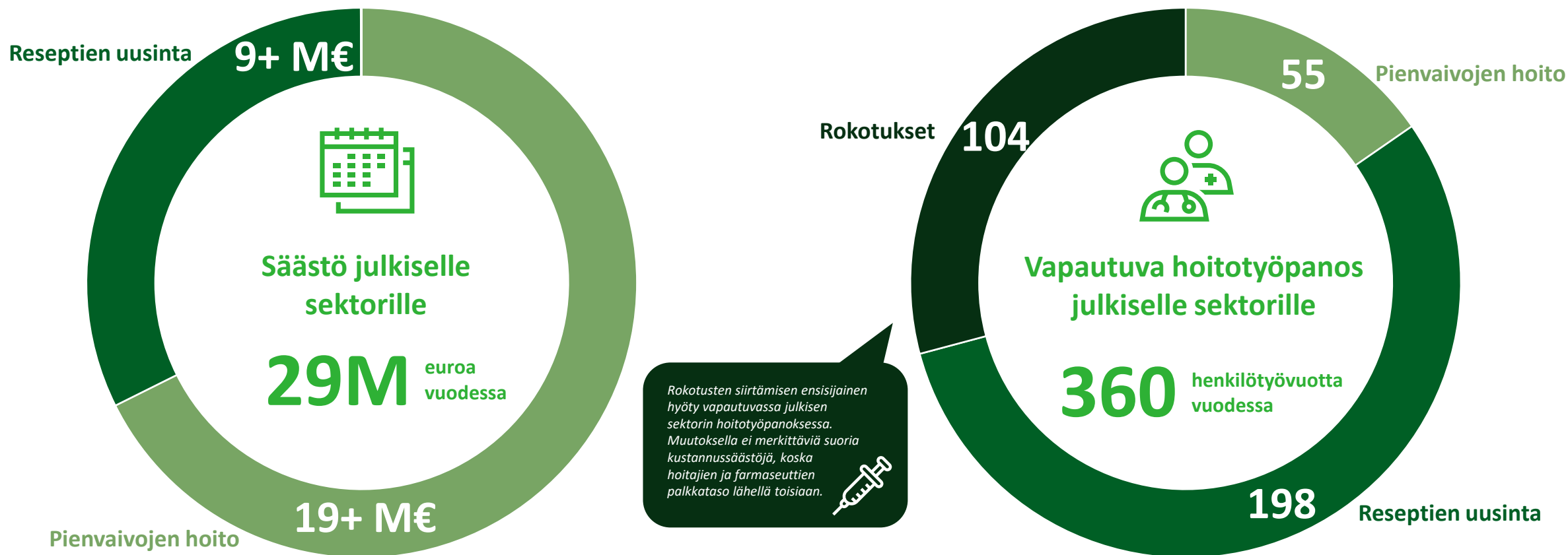

Koulutettu **farmaseutti antaisi rokotteen apteekissa ilman ajanvarausta**

Totuttaisiin **samojen ohjeiden ja kirjausvaatimusten mukaan** kuin terveydenhuollossa

Tehtävien siirtäminen lääkäreiltä ja hoitajilta farmaseuteille voi säästää 29 M€ vuodessa¹ ja vapauttaa 360 hoivahenkilötyövuotta

1) Reseptien uusinnan vaikutus on arvioitu vapautuvan lääkärityöajan perusteella, kun taas pienvaivojen hoidossa vaikutus on arvioitu vältettyjen vastaanottokäyntien kokonaiskustannusten perusteella

Lähteet: NHG analyysi

Apteekkiverkosto tarjoaa valmiin ja laajan lähiterveyspalvelukanavan supistuvan julkisen terveyskeskusverkoston tueksi

Apteekkitoimipisteitä on tulevaisuudessa lähes kaksinkertainen määrä terveysasemiin verrattuna

APTEEKKIVERKOSTO

Kattava verkosto, joka ulottuu haja-asutusalueille

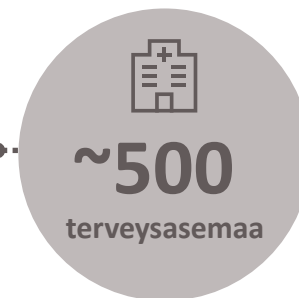
Yli 800 toimipistettä lähes jokaisessa kunnassa

Ulottuu myös harvaan asutuille alueille

Soveltuu jo nyt pienvaivoihin, reseptien uusintaan ja rokottamiseen

TERVEYSKESKUSVERKOSTO

Terveyskeskusverkosto, joka on supistuspaineen alla

Noin 500 terveysasemaa

Hyvinvointialueilla **paine supistaa yli 100 asemaa** taloussyistä

Saatavuus heikkenee erityisesti haja-asutusalueilla

Kansainvälisesti useita onnistuneita esimerkkejä, miten apteekit ovat tukenet julkisen sektorin vastuulla olevien lähipalveluiden tuottamista

Suomessa puuttuu enää päätös lainsäädännöstä ja korvausmallista, joka mahdollistaa apteekkien palveluiden tuottamisen

ISO-BRITANNIA

Pienvaivojen hoito

Englannissa farmaseutit saivat 1/2024 oikeuden hoitaa seitsemää määriteltyä pienvaivaa kansallisen hoitopolun mukaan, myös reseptilääkkeellä. Palvelun toteutti 87% maan apteekeista.

LOPPUTULOS

13 kuukaudessa

2,4M

hoitopolukonsultaatiota

94% saatiin hoidettua
loppuun apteekissa

KANADA

Reseptien uusiminen

Albertassa farmaseutit saivat oikeuden uusia ja muokata reseptejä vuonna 2007, ja palvelusta tuli julkisesti korvattu vuonna 2012.

LOPPUTULOS

2022–2023

1,3M

uusintaa apteekkeissa
rutiinipalveluna

KANADA

Rokottaminen

2012 Ontariossa apteekit liitettiin julkiseen influenssarokotusohjelmaan ja koulutetut farmaseutit saivat rokottaa itsenäisesti.

LOPPUTULOS

Kahdessa kaudessa

2,3M CAD

nettohyöty

pääosin säästynyttä työaikaa

+448 000

rokotusmäärän kasvu
(n. 3% väestöstä)

765 000 farmaseuttien antamaa
rokotusta vuosittain

Liitteet

Apteekkitoiminnan verotuksen skenaariot: oletukset ja laskenta

Malli	Erä	Laskukaava	Oletus ja peruste	Lähde ja luonne	Kansallinen, M€
A. NYKYMALLI toiminimi	Liikevoitto ennen veroja	$f = 233\,000\,€ \times 635$	Keskimääräinen liikevoitto per apteekki ennen veroja; lähtökohta molemmille malleille	Fimea, Apteekkien talous 2024 (n = 551)	148,0
	Toiminimen tulovero	$f = \text{liikevoitto} \times 39,1\%$	Koko tulos verotetaan apteekkarin henkilökohtaisena tulona; käytetään toteutunutta efektiivistä veroastetta	Fimea KAI 1/2025, toteutunut 2023	57,7
	VEROT TULOKSESTA	f = toiminimen tulovero	Efektiivinen veroaste tuloksesta 39,0 %		57,7
	Yhtiömuotoneutraalit verot ja maksut	$f = \text{liikevaihto} \times 6,4\% + \text{palkat} \times 28,92\% + \text{YEL} + \text{palkat} \times 29,8\%$	Apteekkivero 192,6 + henkilöstön lakisääteiset maksut 92,5 + palkkojen ennakonpidätykset 78,0	Apteekkiverolaki 770/2016; verojalanjälkilaskelma 2024	363,2
	VEROKERTYMÄ, NYKYMALLI	f = verot tuloksesta + yhtiömuotoneutraalit erät	Rajaus ilman vapaakaupan yhteydessä toimivia osakeyhtiöitä		420,9
B. OY-MALLI palkka + osinko	Liikevoitto ennen veroja	$f = 233\,000\,€ \times 635$	Sama lähtökohta kuin nykymallissa — yhtiömuoto ei muuta liiketoiminnan tulosta	Fimea, Apteekkien talous 2024 (n = 551)	148,0
	(–) Omistajan palkka	$f = 64\,000\,€ \times 635$	Vähennyskelpoinen kulu yhtiölle; oletuksena proviisorin mediaaniansiota vastaava taso	Alan palkkataso (Julkari)	-40,6
	(–) Työnantajan sairausvakuutusmaksu	$f = \text{palkka} \times 1,16\%$	Omistaja on YEL-vakuutettu, joten TyEL-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksuja ei synny	Verohallinto 2024	-0,5
	(=) Yhtiön verotettava voitto	$f = \text{liikevoitto} - \text{palkka} - \text{sava}$	Palkka ja sen sivukulu vähennetään yhtiön tuloksesta ennen yhteisöveroa	Johdettu	106,8
	Yhteisövero	$f = \text{verotettava voitto} \times 20\%$	20% yhteisöveron on esitetty laskevan 18 %:iin vuodesta 2027, mikä kasvattaisi mallien eroa	Tuloverolaki	21,4
	(=) Jaettavissa osinkona	$f = \text{verotettava voitto} - \text{yhteisövero}$	Oletetaan, että koko verojen jälkeinen tulos jaetaan osinkona eikä jää yhtiöön	Johdettu	85,5
	Pääomatulovero osingosta	$f = \text{MIN}(\text{osinko} ; \text{MIN}(8\% \times \text{NV} ; 150\,\text{t€})) \times 25\%, \text{ vero } 30\% \leq 30\,\text{t€} / 34\% \text{ yli}$	Nettovarallisuus 1 875 000 €, jolloin koko osinko mahtuu huojennukseen ja siitä on veronalaista vain 25 %	TVL 33 b § · LAKI; nettovarallisuus	6,5
	Palkan tulovero	$f = \text{T}(\text{palkka}) \text{ asteikosta} + \text{palkka} \times 8,0\%$	Progressiivinen valtion tuloveroasteikko; lisäksi kunnallisvero ~7,5 % ja sairaanhoitomaksu 0,51 %	Laki vuoden 2024 tuloveroasteikosta	12,9
	VEROT TULOKSESTA	f = yhteisövero + pääomatulovero + palkan tulovero + sava	Efektiivinen veroaste tuloksesta 27,8 % eli 11,2 %-yksikköä nykymallia matalampi		41,2
	Yhtiömuotoneutraalit verot ja maksut	$f = \text{sama kuin nykymallissa}$	Apteekkivero, henkilöstön lakisääteiset maksut ja palkkojen ennakonpidätykset eivät riipu yhtiömuodosta	Apteekkiverolaki 770/2016; verojalanjälkilaskelma 2024	363,2
	VEROKERTYMÄ, OY-MALLI	f = verot tuloksesta + yhtiömuotoneutraalit erät	Sama rajaus kuin nykymallissa		404,4
VEROKERTYMÄN MUUTOS		f = Oy-malli – nykymalli	404,4 - 420,9		-16,5 M€

Lähteet: Fimea, Apteekkien talous 2024, Fimea KAI 1/2025, apteekkien tilinpäätösanalyysi 2020–2023, apteekkiverolaki 770/2016, tuloverolaki 1535/1992 (33 b §), laki vuoden 2024 tuloveroasteikosta, Verohallinto, listaamattoman osakeyhtiön osinkoverotus, NHG-analyysi

Pienvaivat: oletukset ja laskenta

Vaihe	Pienvaiva	Demografiarajaus	ICD-10	Läsnäkontaktit julkisessa terv.huollossa, 2025 ¹		Apteekissa loppuun hoidettujen osuus (% , arvio tutkimuksista)	SIIRTYVÄT KÄYNNIT JA SÄÄSTÖ (Arvio)	
				Lääkärit	Hoitajat		LÄÄKÄRIT	HOITAJAT
Volyymi	Korvatulehdus	1–17-vuotiaat	H66	41 910	679	93 % ²	38 976	631
	Kurkkukipu	5-vuotiaat ja vanhemmat	J02+J03+J06	117 125	7 360	94 % ²	110 097	6 918
	Märkärupi	1-vuotiaat ja vanhemmat	L01	7 360	114	98 % ²	7 213	112
	Poskiontelotulehdus	12-vuotiaat ja vanhemmat	J01	29 427	1 100	96 % ²	28 250	1 056
	Virtsatieinfektio	16–64-vuotiaat naiset	N30	4 752	231	92 % ²	4 372	213
	Hyönteisenpurema	1-vuotiaat ja vanhemmat	S12 (ICPC-2)	234	12 670	95 % ²	222	12 036
	Bakt. sidekalvontulehdus	2-vuotiaat ja vanhemmat	H10	36 838	871	95 % ³	34 996	827
	Vyöruusu	18-vuotiaat ja vanhemmat	B02	11 315	7 393	94 % ⁴	10 636	6 949
	Yhteensä						234 763	28 743

Säästö per käynti	Nykyisen käynnin kustannus (THL: Sote-talous – yksikkökustannukset, 2024)	125,00 € ⁵	51,00 € ⁵
	Apteekkikäynnin kustannus (arvio – apteekkikäynnin kustannus suhteessa yleislääkärikäynnin kustannukseen, arvio ”Community Pharmacy Management of Minor Illness”, Pharmacy Research UK 2014)	43,75 € ⁶	43,75 € ⁶
	SÄÄSTÖ PER KÄYNTI, ARVIO	81,25 €	7,25 €

VUOSITTAINEN KOKONAISÄÄSTÖ	19,28 M€
----------------------------	----------

Vapautuva työpanos: arviolta 54,9 htv
Apteekkiin siirtyy 234 763 lääkäri- ja 28 743 hoitajakäyntiä. Kun yhden pienvaivakäynnin kestoksi oletetaan 20 minuuttia, tämä vastaa 78 254 lääkäri- ja 9 581 hoitajatyötuntia eli 48,9 + 6,0 henkilötyövuotta.

11 16.10.2026 Lähteet: 1) THL/Avohilmo; 2) CCA 2024: Pharmacy First: Supporting antimicrobial stewardship 3) Hall et al. (2019): Evaluation of a new patient consultation initiative in community pharmacy for ear, nose and throat and eye conditions 3) CCA (2024): Pharmacy First: Meeting patient need; 5) THL: Sote-talous – Yksikkökustannukset; 6) Oletus: apteekissa hoidettu pienvaiva maksaa n. 65 % vähemmän kuin lääkärikäynti (33 € vs. 94 €, Pharmacy research UK, 2014 / FCG,2026). Samaa hintaa sovelletaan molempiin ammattiryhmiin.

Reseptien uusinta: oletukset ja laskenta

Vaihe	Erä	Volyymin johtaminen				Säästölaskelma
		Terveyskeskus- lääkäreitä	Uusintoja / lääkäri / v	Uusintoja yhteensä / v	Apteekkiin siirtyvä osuus	
Volyymi	Reseptien uusinnat perusterveydenhuollossa	4 500 ¹	1 720 ¹	7 740 000	100 %	7 740 000
	SIIRTYVÄT UUSINNAT / VUOSI					7 740 000
						X
Säästö per uusinta	Lääkäri, bruttopalkka ²					7 434 €/kk
	Farmaseutti, bruttopalkka ³					3 564 €/kk
	Erotus kuukausipalkassa					3 870 €/kk
	Erotus jaettuna työtunneilla = 3870 €/kk × työnantajan sivukulukerroin 1,20 ÷ 160 työtuntia kuukaudessa					29,03 €/h
	SÄÄSTÖ PER UUSINTA = 29,03 €/H × 2,46 MIN PER UUSINTA (FCG-LOPPURAPORTTI 2025)					1,19 €
						=
VUOSITTAINEN KOKONAISÄÄSTÖ						9,21 M€

Vapautuva lääkärityöpanos: arviolta 198,3 htv
Apteekkiin siirtyy 7 740 000 reseptin uusintaa vuodessa. Kun yhteen uusintaan kuluu lääkäriltä 2,46 minuuttia (FCG, 2026¹ arvio), vapautuu 317 340 työtuntia eli 198,3 henkilötyövuotta.

Rokottaminen: oletukset ja laskenta

Vaihe	Rokote	Kohderyhmä ja raja	Annettuja rokotteita julkisessa th:ssa ¹	Apteekkiin siirtyvä osuus	Säästölaskelma
Volyymi	Influenssarokote (kausi 2024-2025)	65 vuotta täyttäneille annetut rokotteet	791 157	100 %	791 157
	dT-rokote (vuosi 2025)	Kaikki julkisella sektorilla annetut rokotteet	208 906	100 %	208 906
	SIIRTYVÄ ROKOTUSVOLYIMI				1 000 063
					X
Säästö per rokotus	Sairaanhoidaja, bruttopalkka ²				3 576 €/kk
	Farmaseutti, bruttopalkka ²				3 564 €/kk
	Erotus kuukausipalkassa				12 €/kk
	Erotus jaettuna työtunneilla = 12 €/kk × työnantajan sivukulut +20 % ÷ 160 työtuntia kuukaudessa				0,09 €/h
	SÄÄSTÖ PER ROKOTUS = 0,09€/h × 10 MIN ROKOTUSTAPAHTUMA (FCG-LOPPURAPORTTI)				0,01 €
					=
VUOSITTAINEN KOKONAISÄÄSTÖ					0,02 M€

Vapautuva hoitajatyöpanos: 104,2 htv
Apteekkiin siirtyy 1 000 063 influenssa- ja dT-rokotusta vuodessa. Kun yhden rokotustapahtuman kestoksi oletetaan 10 minuuttia, vapautuu 166 677 hoitajatyötuntia eli 104,2 henkilötyövuotta.

